

Digitalisoitumisen hyödyt ja haasteet yritysverkostoissa

13.11.2025

Digitalisoituminen on vaikuttanut yritysten toimintaympäristöön merkittävästi viime vuosina. Digitaalisten ratkaisujen avulla tieto on aiempaa helpommin saatavilla, ja yritysten välinen yhteistyö on mahdollistunut uusilla tavoilla. Toisaalta digitalisoituminen on myös tuonut mukanaan haasteita, jotka liittyvät muun muassa tiedon hallintaan ja vuorovaikutukseen. Vaasan yliopiston ja Seinäjoen ammattikorkeakoulun Digitalisoituvat yritysverkostot DigiNet -hankkeen havainnot korostavat, että vaikka digitalisaatio on monessa mielessä edistysaskel, sen vaikutukset eivät ole yksiselitteisiä.

Tiedon läpinäkyvyys ja saatavuus – vai keskustelun väheneminen?

Digitalisoituminen on tuonut yritysverkostoihin ennen näkemättömän määrän tietoa. Erilaiset digitaaliset järjestelmät ja alustat tekevät tiedosta helposti ja nopeasti saatavilla olevaa. Parhaimmillaan tämä lisää läpinäkyvyyttä, luottamusta ja tehokkuutta yritysten välisessä toiminnassa.

DigiNet-hankkeen kokemusten mukaan tämä ei kuitenkaan aina toteudu. Joissain tapauksissa digitalisaatio on jopa vähentänyt yritysten välistä keskustelua. Kun vuorovaikutus siirtyy automaattisiin järjestelmiin, katoaa usein se hiljainen tieto, jota syntyy epämuodollisissa kohtaamisissa, kuten kahvipöytäkeskusteluissa tai asiakastapaamisissa. Hiljainen tieto on tärkeää esimerkiksi tulevaisuuden ennakoinnissa, tuotekehityksessä ja prosessien kehittämisessä. Ilman tätä tietoa yritysverkostojen innovatiivisuus ja oppiminen voivat heikentyä.

Yritysten välinen yhteistyö: tehokkuutta vai kasvottomuutta?

Digitalisaation tuomat työkalut, kuten yhteiset tietojärjestelmät ja pilvipohjaiset yhteistyöalustat, voivat tehostaa tiedonvaihtoa ja vähentää päällekkäistä työtä. Kun tieto on ajantasaista ja virheetöntä, se lisää tehokkuutta ja tukee päätöksentekoa. Tämä näkyy esimerkiksi logistiikkaketjuissa ja toimitusverkostoissa, joissa digitalisoituminen on vähentänyt virheitä ja nopeuttanut prosesseja.

Kääntöpuolella on kuitenkin yritysten välinen kasvottomuus. Automaattiset järjestelmät ja sähköiset rajapinnat voivat johtaa tilanteisiin, joissa yritysten edustajat eivät tunne toisiaan, eivätkä tiedä, kenen puoleen kääntyä ongelmatilanteissa. Tämä saattaa heikentää yhteistyön luottamuspohjaa ja tehdä ongelmien ratkaisemisesta hitaampaa. Lisäksi järjestelmien yhteensopimattomuus on monissa verkostoissa merkittävä haaste: tietoja joudutaan hakemaan ja syöttämään manuaalisesti eri järjestelmiin, mikä lisää työmäärää ja virheiden riskiä.

Etätyön ja -kokousten yleistyminen pandemian jälkeen on tuonut mukanaan uudenlaisia tehokkuushaasteita. Liian suuret osallistujamäärät ja toistuvat virtuaalitapaamiset vievät aikaa ilman, että ne aina tuottavat lisäarvoa. Tämä korostaa digitaalisen vuorovaikutuksen laadun merkitystä: teknologia yksin ei takaa tehokkuutta, ellei sen käyttöä johdeta viisaasti.

Kustannukset ja hyödyt – kuka hyötyy digitalisaatiosta?

Digitalisoitumisen kustannukset ja hyödyt jakautuvat verkostoissa epätasaisesti. Yrityksen koko, digivalmius ja järjestelmien yhteensopivuus vaikuttavat siihen, kuinka paljon hyötyjä saavutetaan. DigiNet-hankkeessa on havaittu, että yhteensopivat järjestelmät edistävät automaatiota ja sujuvoittavat prosesseja, mikä johtaa kustannussäästöihin ja virheiden vähenemiseen. Näissä tapauksissa digitalisaatio toimii aidosti tuottavuuden ja kilpailukyvyn vahvistajana.

Toisaalta yritykset, joilla on vanhentuneita tai suljettuja järjestelmiä, voivat kokea digitalisoitumisen lisäävän kustannuksia. Manuaaliset työvaiheet, datan siirrot ja virheiden korjaaminen syövät tehokkuushyötyjä. Joustamattomat järjestelmät voivat jopa lisätä epävirallisia käytäntöjä – esimerkiksi tilauksia, jotka hoidetaan puhelimitse ja kirjataan järjestelmiin vasta myöhemmin. Tämä heikentää digitalisaation tavoitteita, kuten tiedon ajantasaisuutta ja jäljitettävyyttä.

Kohti tasapainoista digitalisaatiota

Digitalisaation vaikutukset yritysverkostoihin eivät ole yksiselitteisesti myönteisiä tai kielteisiä. Se, miten teknologiaa hyödynnetään, ratkaisee lopulta sen todelliset vaikutukset. Tiedon läpinäkyvyyden, yhteistyön ja tehokkuuden rinnalla on tärkeää ylläpitää ihmisten välistä vuorovaikutusta ja luottamusta. Näin voidaan varmistaa, että digitalisaatio tukee yritysverkostojen kestävää kehittymistä eikä korvaa sitä inhimillistä

osaamista ja hiljaista tietoa, jonka varassa verkostot viime kädessä toimivat.

Digitalisoituvat yritysverkostot DigiNet -hanke on Euroopan unionin osarahoittama.

Emmi Tuurinkoski
projektipäällikkö
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Tuire Hautala-Kankaanpää
tutkijatohtori
Vaasan yliopisto

Jari Lehtineva
erityisasiantuntija
Vaasan yliopisto